

dæður og koma þeim undir hendur yfirvaldanna og réttvísinnar; að koma í veg fyrir tjón það, er seiðskrattar máttu til leiðar koma; og að ráða bót á slíkum ófögnuði, ef þeir hefði komið vilja sínum fram. Meðölin voru margvísleg, og skal að eins bent á fáein sýnishorn.

Hvernig skal þekkja galdranorn? Fleygi maður hníf, sem krossmark hefir verið gjört yfir, yfir hana, þá hlýtur hún að koma upp um sig. Sá, sem ber á sér nagla úr herfi, er hann hefir fundið, eða korn heilt, er bakað hefir verið í brauði, sér nornirnar, er þær ganga í kyrkju, og eru þær þá með mjólkur-skjólur á höfðinu. Taki maður á fyrsta dag páska egg með sér í kyrkju, þá fær maður þekkt allar þær konur þar, er gefið hafa sig Kölska, en þær vita það, og reyna því ætíð að brjóta eggjið í vasa mannsins; og takist það, þá er úti um þann, er það bar. Beri maður svínafæti á skó barnanna áður en þau fara til messu þá geta nornirnar eigi komist út úr kyrkjunni, meðan börnin eru inni.

Fjöldi var og af fyrirbyggingarmeðölum gegn tjóni því, er nornirnar máttu til leiðar koma. Margt af því virðist vera stælingar þess, sem talað er um í ritningunni, að notað hafi verið við viss tækifæri. Má þar telja, að mála kross yfir húsdýrum með koli eða krít, að kosta kapps um að láta engar matarleifar liggja í húsinu o. s. frv.

Fjöldi var fleiri hindurvitna í þessa átt. Meðal annars var það, að stinga viðarkvistum í öll horn á húsunum og á húsið utanvert; fékk þá enginn galdramaður þar inn komist. Jónsmessudagurinn var og hentugur til jurtasöfnunar, urðu það helzt að vera 9 jurtir, er safnað var, og voru þær svo brenndar, er á lá, til verndar fyrir galdri og seiði. Þá voru særingarformúlur eigi ótíðar, og vissar seremoníur til þess að neyða galdramenn, er tjón hafði af hlotist, til að bæta það, er þeir höfðu gjört.

Töfrar þeir, sem kyrkjan hafði um hönd, gáfu töfrum lýðsins sízt eftir. Prestar og munkar rökuðu að sér fé með því, að „þylja yfir“ öllu mögulegu og ómögulegu, búa til verndargripi, blæti og verndarseðla (conceptivus). Þá voru og lækningar kyrkjunnar þessu samkvæmar. Þvottur með vígðu vatni var höfðlyf í öllum kvillum og sóttkveikjum, og var þá jafnframt því